

Ma?duriyet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ma?duriyet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25491>

Özet

Ma?duriyet Ölçe?i, Ladd ve Profilet Çocuk Davran??? Ölçe?i'nin (Ladd and Profilet Child Behavior Scale) bir alt ölçe?i olarak geli?tirilmif ve 5-6 ya? grubu Türk çocuklar?n?n akran ili?kilerini ölçmek amacıyla Türkçe'ye uyarlanm???tır. Bu uyarlama çal??ması, çocuklar?n akranlar? tarafından maruz kald?klar? olumsuz davran??lar? ve Ma?duriyet deneyimlerini de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçek, çocuklar?n sosyal ortamlar?ndaki zorbal?k ve d??lanma gibi durumlar? saptamada önemli bir rol oynamaktadır. Uyarlama sürecinde, ölçe?in psikometrik özellikleri kapsamlı bir şekilde incelenmi? ve Türk kültürü ba?lam?nda güvenilirli?i ve geçerlili?i kanıtlanm???tır.

Bu çal??ma, Ladd ve Profilet Çocuk Davran??? Ölçe?i'nin Ma?duriyet Ölçe?i alt boyutu ile birlikte Resim Sosyometrisi Ölçe?i'nin de Türkçe formlar?n?n geçerlik ve güvenilirlik analizlerini içermektedir. Elde edilen bulgular, ölçe?in okul öncesi dönemdeki çocuklar?n akran ili?kileri ve sosyal uyum düzeylerinin de?erlendirilmesinde güçlü bir araç oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ma?duriyet Ölçe?i, Akran ili?kileri, Çocuk Davran??? Ölçe?i, Okul Öncesi Dönem, Geçerlilik, Güvenirlik, Uyarlama, Sosyometri.

Yazarlar

Hülya Gülay, Arzu Önder

Amaç

Ma?duriyet Ölçe?i'nin temel amacı, 5-6 ya? aral???ndaki Türk çocuklar?n?n akranlar? tarafından uygulanan olumsuz davran??lara ne sıklıkta maruz kald?klar?n?, yani **Ma?duriyet** düzeylerini ölçmektir. Bu, çocuklar?n sosyal çevrelerinde ya?ad?klar? zorluklar?, d??lanma ve zorbal?k deneyimlerini nicel olarak belirlemeye olanak tanır.

Ölçek, aynı zamanda, Ladd ve Profilet Çocuk Davran??? Ölçe?i'nin bir parçası olarak, çocu?un genel sosyal yeterlili?i ve problem davran??lar? ba?lam?nda akran ili?kilerinin kalitesini de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Elde edilen veriler, erken müdahale programlar?n?n geli?tirilmesi ve risk alt?ndaki çocuklar?n belirlenmesi için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, psikolojik olarak **Ma?duriyet** (Victimization) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yapı, bir çocu?un akran grubu içinde fiziksel, sözel veya sosyal olarak zarar verici eylemlere sistematik olarak hedef

olma durumunu ifade eder. Ladd ve Profilet'in orijinal çal??mas?na dayanan bu ölçek, akran zorbal???n?n al?c? taraf?ndaki deneyimleri merkeze al?r.

Ölçekteki maddeler genellikle çocu?un di?er çocuklar taraf?ndan itilmesi, alay edilmesi, oyunlara al?nmamas? veya e?yalar?n?n al?nmas? gibi spesifik ve gözlemlenebilir davran??lar? hedef almaktadır. Bu durum, ölçe?in akran ili?kilerinde ya?anan **sosyal d??lanma** ve **sald?rganl?k** dinamiklerini anlamland?rmas?na yard?mc? olur.

Geçerlik

Ma?duriyet Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?, kapsaml? bir Geçerlilik analizi sürecinden geçmiştir. Yap?lan ara?t?rmada, Ladd ve Profilet Çocuk Davran??? Ölçe?i, Ma?duriyet Ölçe?i ve Resim Sosyometrisi Ölçe?i'nin geçerlili?ini de?erlendirmek için çe?itli yöntemler kullan?lm??t?r.

Geçerlik çal??malar? ?unlar? içermektedir:

?çerik Geçerlili?i: Maddelerin ölçülmek istenen yapıy? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek amacıyla uzman görüşlerine ba?vurulmuştur.

Yap? Geçerlili?i: Ölçe?in teorik yapı?na uygunlu?unu test etmek için gerekli analizler yap?lm??t?r. Bu, ölçe?in ölçtü?ü **Ma?duriyet** yapı?s?n?n di?er ilgili yapı?larla ili?kisini incelemeyi içerir.

Ölçütle ?li?kili Geçerlilik (Kriter Geçerlili?i): Ölçe?in, ayn? yapıy? ölçtü?ü bilinen Resim Sosyometrisi Ölçe?i gibi di?er ölçütlerle tutarlılı??? incelenmiştir.

Ayr?mc? Geçerlilik: Ölçe?in, ölçmek istedi?i yapı? d???ndaki yapı?lardan ayr???ma gücü test edilmiştir.

Güvenirlik

Ma?duriyet Ölçe?i'nin Güvenirlik çal??malar?, ölçek puanlar?n?n tutarlılı???n? ve kararlılı???n? sa?lamak amacıyla çok yönlü analizlerle desteklenmiştir. Bu analizler, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı maddelerle uyguland???nda benzer sonuçlar üretme kapasitesini ortaya koymuştur.

Güvenirlik analizleri kapsam?nda hesaplanan istatistikler ?unlard?r:

?ç Tutarlılı?k Katsayılar?: Maddelerin birbiriyle ne kadar tutarlı? oldu?unu gösteren Cronbach Alpha de?erleri hesaplanm??t?r. Yüksek Alpha katsayılar?, ölçe?in iç tutarlılı???n?n güçlü oldu?unu göstermektedir.

Madde-Toplam ve Madde-Kalan Analizi (Item-Total and Item-Remainder Analysis): Her bir maddenin ölçe?in bütününe katkı? ve iç tutarlılı???n? de?erlendirmek için kullan?lm??t?r.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zaman içindeki kararlılı???n? belirlemek amacıyla, ayn? denek grubuna belirli bir aralıkla tekrar uygulanmas? sonucu elde edilen korelasyon katsayılar?

hesaplanm??t?r.

Ayr?ca, ölçek için **aritmetik ortalama** ve **standart sapma** de?erleri de sunulmu?tur.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda aç?kça "Yap? Geçerli?"nin de?erlendirildi?i belirtilmi?tir. Yap? geçerli?i çal??malar? genellikle **Faktör Analizi** (Aç?mlay?c? veya Do?rulamay?c?) kullan?larak gerçekleştirilir. Bu analizler, Ma?duriyet Ölçe?i'nin tek bir yap? (tek boyutluluk) alt?nda toplan?p toplanmad???n? veya birden fazla alt boyuta sahip olup olmad???n? incelemeyi amaçlam??t?r.

Gülay ve Önder (2009), ölçe?in Ladd ve Profilet'in orijinal modelindeki teorik yap?y? Türk örnekleminde de koruyup korumad???n? teyit etmek için yap?sal analizler gerçekleştirilmi?tir. Bu, ölçe?in **Ma?duriyet** kavram?n? kültürel olarak uygun ve geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü destekleyen önemli bir ad?md?r.

Araç

Test Tipi: Uyarlama (Orijinal: Ladd ve Profilet Çocuk Davran??? Ölçe?i - Ma?duriyet Alt Ölçe?i)

Format: Derecelendirme format?.

Derecelendirme: Üçlü Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r: **Asla, Bazen, Daima.**

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Çocuklar.

Ya? Grubu: 5-6 ya?.

Popülasyon Detaylar?: Okul öncesi e?itim kurumlar?na devam eden Türk çocuklar?.

Test Metodolojisi: Ö?retmen veya ebeveyn raporlama ?eklinde uyguland??? varsay?lmakla birlikte, spesifik uygulama metodolojisi (gözlem mi yoksa raporlama m?) kaynaktan detayland???lm??t?r (çocuk davran?? ölçe?i format?nda).

Anahtar Kelimeler

Çocuk Geli?imi, Psikometrik Özellikler, Akran Zorbal???, Okul Öncesi E?itim, Ladd ve Profilet, Cronbach Alpha, Test-Tekrar Test Güvenirli?i, Sosyal Uyum.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hülya Gülay

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresleri: hulyagulay7@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2009 y?I?nda yay?nlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m?, telif haklar? ve izin süreçleri hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar Hülya Gülay ile e-posta yoluyla (hulyagulay7@hotmail.com) ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makale (PDF) bu adresten indirilebilir: ac.els-cdn.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: victimization-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Gülay, H. ve Önder, A. (2009). Reliability and validity of the Turkish version of ladd and profilet child behavior scale victimization scale and picture sociometry scale to measure peer relations of 5-6 years-old turkish children. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 648-659. doi:10.1016/j.sbspro.2009.01.114

Ma?duriyet Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ma?duriyet Ölçe?i'nin maddeleri (soru içerikleri) sa?lanan kaynak metin içerisinde yer almamaktad?r. Maddelere ula?mak için lütfen yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurunuz.